

Skatteministeriet

25. maj 2021
J.nr. 2021 - 3653

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes endeligt svar på spørgsmål nr. 451 af 19. april 2021 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rune Lund (EL).

Morten Bødskov

/ Jacob Vastrup

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvad provenuet vil være ved at genindføre sodavandsafgiften? Provenuet bedes opgjort i umiddelbar virkning, efter tilbageløb og efter tilbageløb og adfærd. Dette bedes opgjort for alle årene 2021-2025 samt i varig virkning. Der bedes her anvendt 2021-niveau og faste 2021-priser. Ministeren bedes endvidere opgøre virkningen på råderummet i 2021-priser og opgøre fordelingsvirkningen ved skatteændringerne opgjort som virkningen på disponibel indkomst i kroner og øre samt i procent af disponibel indkomst opdelt for 10 indkomstdeciler. Endelig bedes ministeren oplyse skatteændringens virkning på Gini-koefficienten.

Svar

Sodavandsafgiften (mineralvandsafgiften) blev halveret i juni 2013 og afskaffet helt i januar 2014 som en del af Vækstplan DK. I provenuberegningerne vedrørende en genindførelse af sodavandsafgiften forudsættes den gennemsnitlige afgiftssats at være 1,30 kr. pr. liter i 2021. Det svarer til afgiftssatsen i første halvår 2013 inden halveringen og den senere afskaffelse af afgiften.

Det umiddelbare provenu ved en genindførelse af sodavandsafgiften med en gennemsnitlig afgiftssats på 1,30 kr. pr. liter skønnes at udgøre ca. 780 mio. kr. i 2021 og ca. 730 mio. kr. varigt (2021-niveau), *jf. tabel 1*. Efter tilbageløb og adfærd skønnes provenuet at udgøre ca. 520 mio. kr. i 2021 og ca. 490 mio. kr. varigt.

Tabel 1. Provenuvirkning ved en genindførelse af sodavandsafgiften med en gennemsnitlig afgiftssats på 1,30 kr. pr. liter.

Mio. kr. (2021-niveau)	2021 ¹⁾	2022	2023	2024	2025	Varigt
Umiddelbart provenu	780	770	750	740	730	730
Provenu efter tilbageløb	770	760	740	730	720	720
Provenu efter tilbageløb og adfærd	520	510	500	490	490	490

Anm.: Der er forudsat en afledt dynamisk provenuvirkning af ændret arbejdsudbud svarende til en selvfinansieringsgrad på -1 pct. Beregningsteknisk forudsættes afgiftsprovenuet at vokse med nominelt BNP efter 2025, hvilket indebærer en indeksering af afgiften samt realvækst i afgiftsgrundlag.

1) For 2021 er der beregnet en helårseffekt. Det faktiske provenu afhænger af tidspunktet for ikrafttrædelsen, idet det bemærkes, at forslaget kræver lovgivning og ikke kan gives med tilbagevirkende kraft.

En genindførelse af sodavandsafgiften skønnes at medføre et fald i forbruget af sodavand. Faldet i forbruget er sammensat af et fald i det indenlandske salg af sodavand og en stigning i grænsehåndlen, hvilket giver et mindre provenu fra sodavandsafgift og moms.

Det bemærkes, at der er sket justeringer af de beregningsmæssige forudsætninger for provenuskønnet i forhold til svaret på SAU alm. del. 490 af 22 juni 2020, hvor der blev stillet et tilsvarende spørgsmål. Der opkræves ikke længere emballageafgift på pantbelagte varer, og i lyset heraf er ikke beregnet afledt effekt på provenuet fra emballageafgiften ved en genindførelse af sodavandsafgiften. Hertil kommer, at genindførelsen af sodavandsafgiften skønnes at indebære en marginal forøgelse af arbejdsudbuddet. Justeringerne af de beregningsmæssige forudsætninger øger det beregnede provenu efter tilbageløb og adfærd.

Der er betydelig usikkerhed forbundet med ovenstående beregningsforudsætninger, herunder bl.a. skøn for grænsehandel, salg og prisniveau.

Afgifter påvirker ikke de disponible indkomster, der normalt danner grundlag for fordelingsberegninger. Det skyldes, at de disponible indkomster opgøres som den indkomst, der rådes over efter indkomstskat mv., men inden betaling af afgifter. Afgifter har dog betydning for hvor stort et forbrug, der kan afholdes for en given disponibel indkomst, idet afgifter udhuler den reale værdi af den disponible indkomst. Genindførelsen af sodavandsafgiften skønnes umiddelbart at svare til en ækvivalent reduktion af de disponible indkomster på 160 kr. i gennemsnit for hele befolkningen. Virkningen er nogenlunde ens på tværs af indkomstskalaen, *jf. den første søjle i tabel 2*. Målt i pct. af de disponible indkomster svarer afgiften til den største ækvivalente reduktion i den disponible indkomst for personer i det første indkomstdecil, idet virkningen er aftagende med indkomsten, *jf. den anden søjle i tabel 2*.

En hypotetisk genindførelse af sodavandsafgiften skønnes på den baggrund at indebære en ækvivalent forøgelse af indkomstforskellene med 0,01 pct.-point målt ved Gini-koefficienten, *jf. den sidste række i tabel 2*.

Tabel 2. Ækvivalent ændring i disponibel indkomst ved genindførelse af mineralvandsafgift

Indkomstdecil	Gns. ækvivalent indkomstændring som følge af afgiftsforhøjelse	
	Kr.	Pct. af disponibel indkomst ¹
1.	-170	-0,2
2.	-150	-0,1
3.	-160	-0,1
4.	-150	-0,1
5.	-150	-0,1
6.	-150	-0,1
7.	-150	-0,1
8.	-160	-0,1
9.	-170	-0,1
10.	-200	-0,0
Befolkningen i alt	-160	-0,1
<i>Ækvivalent fordelingsvirkning målt ved Gini-koefficient², pct.-point</i>		<i>0,01</i>

Anm.: Indkomstdeciler er opgjort på baggrund af familieækvivalerede indkomster i 2018. De procentvise ændringer i den gennemsnitlige disponible indkomst er opgjort på baggrund af familieækvivalerede beløbsstørrelser. For de gennemsnitlige ændringer i de disponible indkomster i kroner medregnes kun voksne.

¹) Forbrugsskatter påvirker ikke direkte de disponible indkomster, da disse opgøres som den indkomst, der rådes over efter indkomstskat mv.

²) Forbrugsskatter påvirker ikke Gini-koefficienten, da denne beregnes på baggrund af de disponible indkomster.

Kilde: Beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks Forbrugsundersøgelse for perioden 2015-2018, samt en 33,3 pct. stikprøve af befolkningen i år 2018 fremregnet til 2021-niveau med forudsætningerne i *Økonomisk Redegørelse*, december 2020.

Da metoden for beregning af fordelingsvirkninger blandt andet bygger på en spørgeskema-baseret datakilde med relativt få respondenter i bunden af indkomstskalaen samt stor spredning på indkomsten blandt respondenterne i toppen af indkomstskalaen, er den beregningsmæssige usikkerhed særdeles stor for det første og tiende indkomstdecil.